

Hjalmar Söderberg
TUSCHRITNINGEN (1897)

En aprildag för många år sedan, på den tid då jag ännu undrade över livets mening, gick jag in i en liten cigarrbutik vid en bakgata för att köpa en cigarr. Jag valde ut en mörk och kantig El Zelo, stoppade den i mitt fodral, betalade den och gjorde mig färdig att gå. Men i detsamma föll det mig in att visa den unga flickan, som stod i butiken och hos vilken jag ofta brukade köpa mina cigarrer, en liten handteckning i tusch, som jag tillfälligtvis hade liggande i plånboken. Jag hade fått den av en ung konstnär, och i mitt tycke var den mycket vacker.

– Se här, sade jag och räckte henne den, vad tycker ni om det här?

Hon tog den i handen med nyfiken intresse och såg på den mycket länge och mycket nära. Hon vände den på flera olika håll, och hennes ansikte fick ett uttryck av ansträngd tankeverksamhet.

– Nå, vad betyder det? frågade hon till sist med ett vetgirigt ögonkast.

Jag blev en smula häpen.

– Det betyder ingenting särskilt, svarade jag. Det är bara ett landskap. Det är mark och det där är himmel, och det där är en väg ... En vanlig väg...

– Ja, det måste jag väl se, fråste hon till i tämligen ovänlig ton; men jag ville veta vad det *betyder*.

Jag stod rådvill och förlägen; jag hade aldrig kommit att tänka på, att det skulle betyda någonting. Men hennes föreställning stod icke att rubba; hon hade nu en gång fått för sig att tavlan måste vara något slags ”var är katten?” Varför skulle jag annars ha visat henne den? Till sist satte hon upp den mot fönsterrutan för att få den genomskinlig. Troligen hade man någon gång visat henne ett slags egendomliga spelkort, som under vanlig belysning föreställa ruter nia eller spader knekt, men som, då man håller den upp mot ljuset, föreställa någonting oanständigt.

Men hennes undersökning gav intet resultat. Hon lämnade igen handteckningen, och jag beredde mig att gå. Då blev den stackars flickan med ens mycket röd och bröt ut med gråten i halsen:

– Fy, det är riktigt illa av er att göra narr av mig så där. Jag vet mycket väl att jag är en fattig flicka, som inte har haft råd att skaffa mig någon vidare bildning; men därför behöver ni väl inte göra narr av mig. Kan ni inte säga mig vad er tavla betyder?

Vad skulle jag svara? Jag skulle ha givit mycket för att kunna säga henne vad den betydde; men det kunde jag icke, ty den betydde ju ingenting!

Ja, det är nu flera år sedan dess. Jag röker nu en annan andra cigarrer och köper dem i en annan bod, och jag undrar nu icke längre över livets mening; men det är icke emedan jag tror mig ha funnit den.